

KULTURALLIANSEN

Tilstandsrapport 2018

WWW.KULTURALLIANSEN.NO

Foto: Stian Green

Innledning

Kulturalliansen er opptatt av å frambringe kunnskap om det frivillige kulturlivet. Dette er et stort lerret å bleke. Selv om vi per i dag er langt unna det å gi et komplett og kunnskapsbasert bilde av kulturfrivilligheten, så ønsker vi med denne tilstandsrapporten å løfte fram noe av informasjonen som finnes tilgjengelig.

Vi presenterer her noen tall og trender om det frivillige kulturlivet i Norge. I tillegg oppsummerer vi viktige og relevante momenter fra to av stortingsmeldingene som kom i 2018: Kulturmeldingen og frivillighetsmeldingen.

Tilstandsrapporten er skrevet av Even Tømte.

Om Kulturalliansen

Kulturalliansen ble stiftet 5. september 2016 av 30 organisasjoner. Hensikten var og er å sette kulturpolitiske saker på dagsorden og arbeide for bedre rammevilkår for det frivillige kulturfeltet. Kulturalliansen skal bringe kunnskap om omfanget og mangfoldet i kulturlivet i hele landet, og betydningen dette har for lokalsamfunn og innbyggernes livskvalitet.

Kulturalliansens visjon er at alle innbyggere skal ha tilgang til et godt og variert kulturliv i sitt eget nærmiljø, og at kulturfrivilligheten er bærebjelken i et slikt landsomfattende, mangfoldig tilbud¹.

¹ Resolusjon fra Kulturalliansens stiftingsmøte 5. september 2016.

Frivilligheten i 2018: Sterk, og i endring

Frivilligheten står sterkt i Norge. Et flertall av befolkningen deltar i frivillig arbeid på en eller annen måte, og det finnes et sett av offentlige virkemidler for å støtte opp om det frivillige arbeidet. Samtidig er måten man engasjerer seg i frivillig arbeid på annerledes enn før.

Stortingsmeldingen om frivillighet² nevner at frivillighetens stilling i Norge henger sammen med en høy grad av sosial tillit, og vektlegger frivillighetens samfunnsbyggende funksjon; hvordan for eksempel frivillige organisasjoner var en del av fundamentet da velferdsstaten vokste fram.

Samtidig tegner meldingen et bilde av en frivillighet i endring, der tradisjonelle nasjonale medlemsorganisasjoner med brede samfunnspolitiske mål er relativt sett svekket, mens mer spesialiserte organisasjoner med svakere ideologisk tilknytning har vokst fram. Samtidig som medlemskap og demokratisk oppbygging ikke har den samme betydningen som før, er der likevel flere som deltar i frivillig aktivitet.

I et studium av det norske sivilsamfunnet som ble publisert i fjor³, nevner forskerne Bernard Enjolras og Kristin Strømsnes seks trender som preger den norske frivilligheten:

1. Antallet medlemmer i organisasjonene synker, men tidsbruken er stabil.
2. De frivillige er mer selektive i sin innsats. Med mer løst tilknyttede frivillige blir det også mindre deltakelse i meningsdannelse og beslutningsprosesser i organisasjonene. Når de frivillige mister interessen eller er misfornøyde med organisasjonen, forlater de den i stedet for å uttrykke sin misnøye.

3. Organisasjonene er svekket i områder der folkebevegelsene historisk har vært sterke (avhold, nynorsk, kristendom).

4. Antallet nasjonale organisasjoner øker, blant annet hjulpet av digitalisering.

5. Det blir færre religiøse organisasjoner.

6. Forholdet mellom stat og sivilsamfunn endrer seg som følge av markedstenkning i offentlig sektor.

Flere frivillige i kulturlivet

63 prosent oppgir å ha deltatt i frivillig arbeid det siste året. Det er det høyeste tallet siden det først ble undersøkt i 1998, ifølge Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor⁴.

Mens det tradisjonelt har vært flest menn som har deltatt i frivillig arbeid, var det i 2017 like mange kvinner og menn. Menn bruker imidlertid to timer mer i måneden på frivillig arbeid enn kvinner.

Organisasjoner som arbeider med kultur og fritid (inkludert idrett) har en overvekt av menn, mens kvinner er i flertall innen velferd, religion og livssyn. Personer med høy utdanning, med høy eller middels inntekt, og med barn i husstanden deltar i større grad i frivillig arbeid enn andre.

Idrett er den største kategorien (24 prosent), fulgt av hobby, fritid, utendørsaktivitet og sosiale foreninger (17 prosent), kunst, kultur, korps og kor (15 prosent) (se tabell). Som det framgår av tabellen, har den frivillige innsatsen i kulturlivet økt kraftig de siste tyve årene.

Et flertall av de som utfører frivillig arbeid er aktive i mer enn én organisasjon. Samtidig er mye av aktiviteten dominert av ildsjeler. De "kjernefrivillige", som bidrar med mer enn 10 timers arbeid i måneden, utgjør totalt 18

² Meld. St. 10 (2018–2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig – Den statlege frivilligheitspolitikken

³ Enjolras, Bernard (2018): Scandinavian Civil Society and Social Transformations: The Case of Norway

⁴ Fladmoe, Audun, Sivesind, Karl Henrik og Arnesen, Daniel (2018): Oppdaterte tall om frivillig innsats i Norge, 1998–2017. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

*Tabell 1. Har deltatt i frivillig arbeid siste 12 måneder, etter organisasjons-
type (andel av befolkningen). Prosent*

	1998	2004	2009	2014	2017	Endring 2014– 2017 ^b	Endring 2004– 2017 ^b
Idrett og sport	21	24	20	25	24	-1	1
Velforeninger, grendelag og nærmiljø	5 ^a	18	13	17	18	0	0
Hobby, fritid, utendørsaktivitet og sosiale foreninger	10	20	13	17	17	1	-3
Kunst og kultur, korps og kor	9	11	11	13	15	2	4
Borettslag og boligbyggelag	–	8	7	11	11	1	4
Utdanning, opplæring og forskning	2	5	5	8	10	1	5
Religion og livssyn, inkludert Den norske kirke	7	6	4	9	8	-1	2
Yrkes-, bransje- og fagforeninger	9	4	5	6	6	0	2
Helse, pleie og redningsarbeid	3	8	4	7	6	-1	-2
Sosiale tjenester og rusmiddelomsorg	6	4	4	6	6	0	1
Internasjonal utveksling, nødhjelp, bistand og menneskerettighetsarbeid	3	3	3	6	4	-2	1
Natur-, miljø- og dyrevern	1	3	2	4	4	0	1
Politiske partier	3	3	2	4	4	0	1
Rettighets-, støtte- og avholdsarbeid	3	1	1	2	2	0	1
Andre områder	4	4	2	3	3	0	-1
N	1693	1235	1579	1921	1968		

Tabell: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

prosent av befolkningen i Norge, men utfører hele 69 prosent av alt frivillig arbeid.

Den frivillige innsatsen tilsvarer 142 000 årsverk. Innen kulturfeltet i frivillig sektor utføres det årlig rundt 20 000 årsverk frivillig arbeid.

Denne oversikten teller «frivillig ulønnet arbeid for en frivillig organisasjon». Dette inkluderer velferdstjenester drevet av frivillige organisasjoner, men ikke medlemsaktivitet, som deltakelse i trening, øvelser, medlemsmøter og lignende.

Mye aktivitet i kulturorganisasjoner er altså ikke del av disse tallene. Noe av denne finner vi i oversikten over voksenopplæring, vel og merke for de over 14 år.

Offentlig frivillighet

I tillegg til den rene frivilligheten finnes det et stort innslag av frivillighet i offentlig finansierte kulturinstitusjoner.

Det kan se ut som om de offentlige institusjonene gradvis har blitt mer profesjonaliserte og systematiske i sitt samarbeid med frivillige, men forskningen om dette i Norge er sparsom, og denne frivilligheten er i liten grad nevnt i politiske dokumenter.

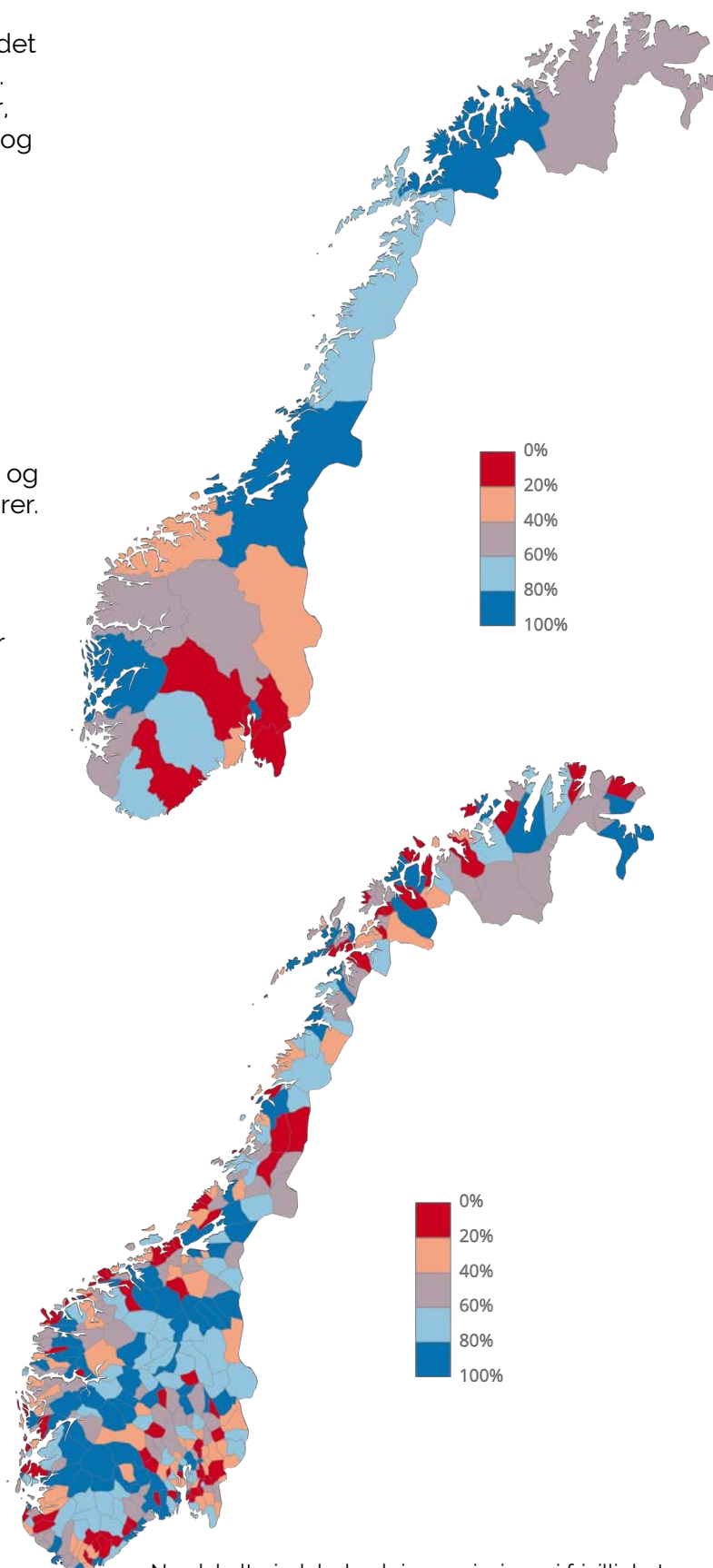
Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor anslår at 16 000 mennesker bidrar med 1 300 årsverk årlig i slike institusjoner. De fleste frivillige er «godt voksne og kvinner». De utfører hovedsakelig «formidling, veiledning, omvisninger eller tekniske funksjoner og er i mindre grad involvert i administrasjon og styring».

85 prosent av institusjonene har samarbeidet med frivillige i løpet av de siste fem årene. Dette er vanligst innen musikk institusjoner, men er også utbredt blant museer, teatre og bibliotekers.

Regional variasjon

Norsk kulturindeks⁶ er utarbeidet av Telemarksforskning for å beskrive kulturtilbudet og -aktiviteten i kommuner, regioner og fylker. Indeksen for frivillighet måler frivillig aktivitet ved å bruke mva-refusjon, antall medlemmer i korps, historielag, kor, husflid og kunstforeninger og deltakere i voksenopplæring som indikatorer.

Tallene uttrykker hvordan fylkene og kommunene plasserer seg i forhold til hverandre. Forskerne bak kulturindeksen noterer seg at de samme kommunene har kommet godt ut gjennom de åtte årene indeksen har eksistert.

Norsk kulturindeks beskriver variasjoner i frivilligheten i kommuner og fylker. Grafikk: Telemarksforskning.

⁵ Wollebæk, Dag (2018): Frivillighet i offentlige og offentlig finansierte kulturinstitusjoner. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

⁶ kulturindeks.no

700 000 timer med opplæring i kultur

Frivillige organisasjoner har en lang tradisjon for kunnskapsformidling og folkeopplysning. Voksenopplæring er av stor betydning for kultursektoren ettersom opplæring, kunnskapsoverføring og tradisjonsformidling er grunnleggende forutsetninger for et levende kulturliv.

Voksenopplæringsloven legger til rette for organiserte læringsaktiviteter ved siden av det formelle utdanningssystemet. Gjennom studieforbundene forvaltes opplæring og kurs, og støtte til dette. Voksenopplæring er kjernen av mange organisasjoners virksomhet. Dette gjelder for eksempel øving i korps, amatørorkestre og storband. Voksenopplæringsmidlene er et viktig kulturpolitisk virkemiddel, og en viktig inntektskilde for mange lokale lag og grupper.

Studieforbundenes virksomhet innen voksenopplæring har gått ned i 2018⁷. Sammenliknet med året før var det registrert 0,4 prosent færre kurstimer, 1,4 prosent færre kurs og 6,1 prosent færre deltakere enn året før. Dette er det laveste antallet kurs siden 2013 og det laveste antallet deltakere siden 2012.

Disse tallene gjelder all virksomheten i studieforbundene som helhet. Om vi bare ser på estetiske fag og håndverksfag, som er det viktigste området for organisasjonene i Kulturalliansen, utgjør det til sammen 17 026 kurs (-5 prosent), med 199 321 (-6,9 prosent) deltakere og 696 659 undervisningstimer (-2 prosent).

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) ser nedgangen i sammenheng med politisk press på studieforbundene og manglende prisjustering i tilskuddet til studieforbundene over flere år⁸.

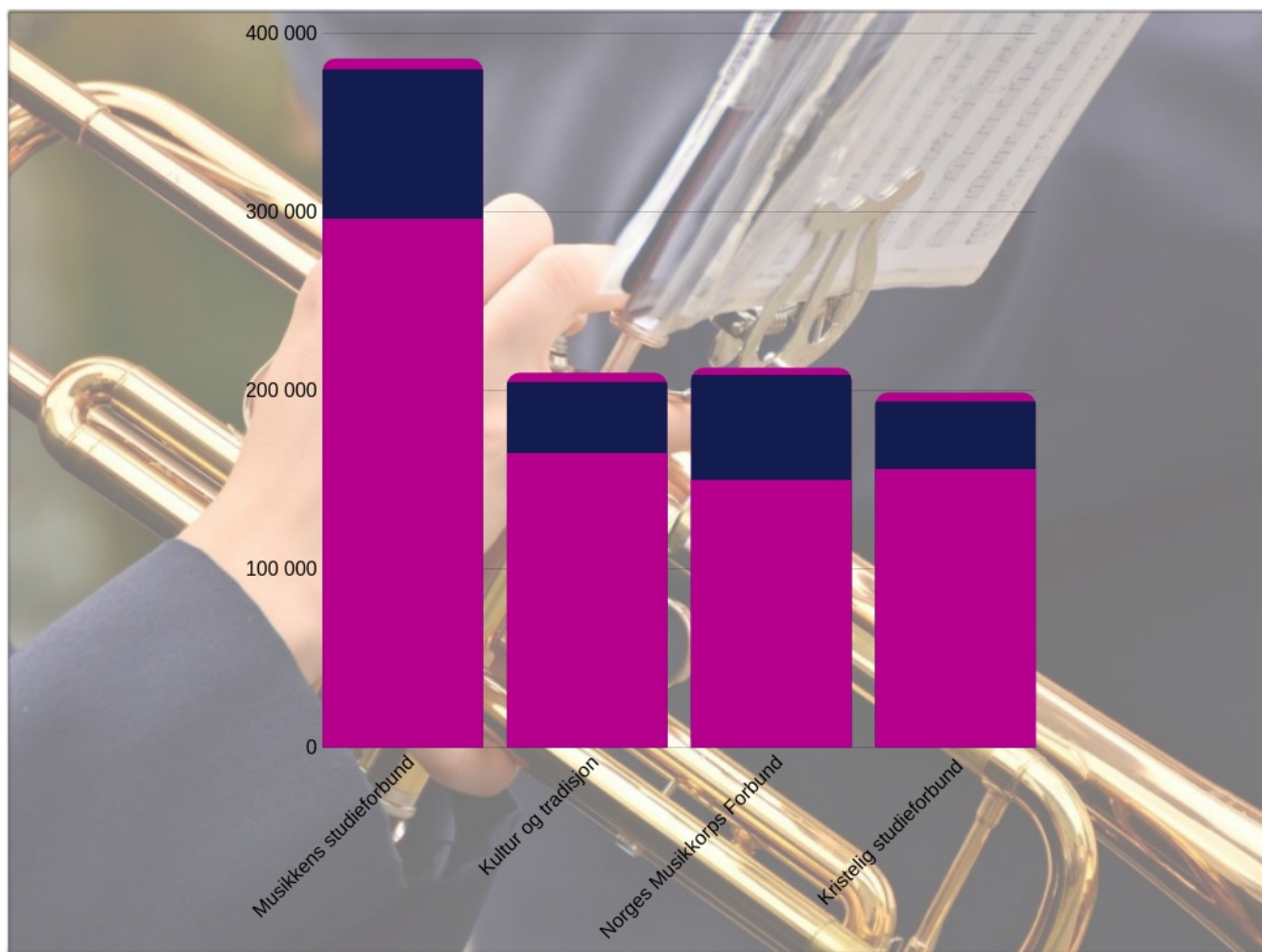
Studieforbundene som er tilknyttet Kulturalliansen er Musikkens studieforbund, Kultur og tradisjon og Kristelig studieforbund.

17 026 kurs
199 321 deltakere
696 659
undervisningstimer

(Estetiske fag og håndverksfag i 2018.
i alle studieforbundene)

⁷ Statistisk sentralbyrå (2019): Studieforbundenes opplæringsvirksomhet [www.ssb.no/utdanning/statistikker/voppl/]

⁸ Voksenopplæringsforbundet (2019): Nedgang i kursvirksomheten: <http://www.vofo.no/om-vofo/nyheter/nedgang-i-kursvirksomheten/>

Voksenopplæring i kulturfrivilligheten 2018

(Med endringer i forhold til 2017)

Musikkens studieforbund⁹

5 969	Kurs (+67,6 prosent)
83 654	Deltakere (+102 prosent)
295 996	Kurstimer (+60,7 prosent)

Norges Musikkorps Forbund¹⁰

Kurs	3880 (-7 prosent)
Deltakere	58 865 (+1,9 prosent)
Kurstimer	149 607 (-4,3 prosent)

Studieforbundet kultur og tradisjon

5 129	Kurs (-2,5 prosent)
39 796	Deltakere (-4,2 prosent)
164 683	Kurstimer (+1,93 prosent)

Kristelig studieforbund

5 174	Kurs (-2,9 prosent)
37 640	Deltakere (-10,1 prosent)
155 793	Kurstimer (+9 prosent)

⁹ Tallene reflekterer at Norges Korforbund meldte seg inn i Musikkens studieforbund i 2018, mens Studieforbundet KOR ble lagt ned.

¹⁰ Voksenopplæringen i Norges Musikkorps Forbund foregår gjennom Folkeuniversitetet.

Ny politikk for frivillighet og kultur?

Siden Kulturløftet ble lansert i 2005 har det vært en dobling av ressursbruken på kulturformål på statlig nivå. Samtidig har det vært en betydelig vekst i kommunenes og fylkeskommunenes utgifter til kulturformål.

Samtidig som kultursektoren har fått økte budsjetter i tiden etter 2005, har det som er omtalt som den kulturelle grunnmuren, som det frivillige kulturlivet er en del av, blitt nedprioritert av kommunene, ifølge Enger-utvalget¹¹. Samtidig ble tippenøkkelen endret både i 2009 og i 2015, slik at fordelingen av overskuddet fra de statlige pengespillene i større grad gikk til idretten¹².

I fjor lanserte regjeringen flere stortingsmeldinger som skulle trekke opp linjene for en ny kulturpolitikk, og flere meldinger er i kjølda. Samtidig vil den pågående regionsreformen endre omlandet og det institusjonelle rammeverket kulturfrivilligheten må forholde seg til.

Dårligere tilgang til skoler

Skolebyggene er den viktigste arenaen for det frivillige kulturlivet. Kulturalliansen opplever det har blitt stadig vanskeligere å få tilgang til skolene.

«De siste årene har det blitt vanskeligere og vanskeligere å låne skoler til disse arrangementene. Ideen om skolen som lokalt kulturhus ser dermed ikke ut til å fungere i Oslo. Det var bare så vidt at vi fikk landet lokaler til helgens treff. I søken etter skoler til dette todagers-arrangementet, brukte vi nesten tre måneder på å få ett ja».

¹¹ 2013: 4. Kulturutredningen 2014.

¹² Kulturalliansen (2019): Fordelingen av tippemidlene

¹³ Dagsavisen 127.11.2018: «Skolen som lokalt kulturhus - for hvem?» <https://www.dagsavisen.no/nyemeninger/skolen-som-lokalt-kulturhus-for-hvem-1.1238937>

¹⁴ Se for eksempel <https://www.budstikka.no/korps/kultur/sandvika-videregaende-skole/bekymret-over-tendensen/s/5-55-819626>
<http://www.vofo.no/om-vofo/nyheter/tonedoevt-fra-orsta-kommune/>

¹⁵ Kulturalliansen (2019): Fordelingen av tippemidlene

skriver for eksempel Veronica Seu Stokkmo fra Ung i Kor¹³ i et innlegg i Dagsavisen.

I mars skrev Budstikka om at Asker og Bærum ungdomskorps (ABUK) har fått avslag på søknaden om å få holde faste øvelser på søndager på Sandvika videregående skole.

– Vi ser med stor bekymring på tendensen i senere tid som gjør at stadig flere korps i vår region blir kastet ut av sine øvingslokaler, sier daglig leder i Norges Musikkorps Forbund Øst, Thor Olav Fjellhøi til avisen.

Han påpeker at korpsene er en del av frivilligheten, og dermed prisgitt at forholdene legges til rette og at skolene må gjøres tilgjengelig i helger og på kveldstid.

Kulturalliansen har etterlyst regler som sikrer at skolene er tilgjengelige og at kulturlivets behov blir tatt hensyn til ved utforming av skolene.

Kulturmeldingen sier at det skal tilrettelegges for mer bruk av og bedre tilgang til offentlige bygg. Samtidig blir skolebygg ikke omtalt spesielt i meldingen. Anledningen til å benytte skolebygg varierer mellom ulike kommuner, men vi ser tegn til at det flere steder har blitt vanskeligere¹⁴.

Kulturmeldingen inneholder et punkt om at regjeringen vil «vurdere innretning og fordeling av spelemidler til kulturbygg innanfor ramma av tippenøkkelen». Bak denne formuleringen ligger en utvikling der midlene til kulturbygg som fordeles over tippenøkkelen har gått merkbart ned, fra 135 millioner kroner i 2013 til 47 millioner i 2017. Dette skyldes blant annet at stadig nye poster de siste årene har blitt flyttet fra statsbudsjettet og over til tippenøkkelen. Dermed har flere mer eller mindre gode formål har måttet konkurrere om tippemidlene til kultur¹⁵.

● Cantando på Vartdalsstranda

Må til Ørsta for å øve

Viss koret Cantando på Vartdalsstranda skal nytte seg av retten til gratis øvingslokale frå Ørsta kommune, må øvingane vere i nye Ørstahallen.

– Nei, dette vert heilt feil. Slik kan vi ikkje ha det, seier formannskapsmedlem Hans-Olav Myklebust (Frp).

Han tek saka opp i det komande formannskapsmøtet. Myklebust finn det urimeleg at Cantando må øve i Ørsta.

– Det er gode lokale knytt til den ganske så nybygde VD-hallen ved Vartdal skule. Cantando må få øve der, seier Myklebust.

Regelverket er slik at kor, korps og liknande som tek i mot støtte etter vaksenopplæringslova, også har rett på gratis bruk av øvingslokale. Cantando ynskjer å nytte seg av denne retten, men får altså ikkje nytte han ved Vartdal skule. Administrativt i Ørsta kommune er det bestemt at dei som har ein slik rett til gratis øvingslokale, skal få dette i den nye Ørstahallen.

– Bakgrunnen for at kommunen ynskjer å samle dette tilbodet på ein plass, er omsynet til økonomi og omsynet personvern. Det vil gjere det enklare å styre låssystem, og spare kostnader med reinhald og tilsyn, skriv seksjonsleiar for eigedom,

REAGERER: Formannskapsmedlem Hans Olav Myklebust reagerer på at eit kor på Vartdal må ha øvingar i Ørsta.

Irene Graskopf i eit skriv til Cantando i oktober i fjor.

Ho utdjuar at nye og strengare personvernreglane også spelar inn.

– Dagens skulebygg er i liten grad tilpassa anna bruk på kveldstid, då det ligg framme eller heng oppe opplysningar i klasseromma som vert definert til å kome under personvernreglane. I klasseromma i Ørstahallen vil det verte laga til eit opplegg som gjer det enkelt å skjule desse etter at klasseromma er ferdig brukte for dagen, fortel Graskopf.

– Klasseromma i nye Ørstahallen vil såleis alltid stette

GRATIS: Cantando har rett til gratis kommunale øvingslokale. Men einaste lokale kommunen tilbyr vert i nye Ørstahallen.

krava til personvern etter skuletid og kan nyttast som m.a. øvingslokale for lag som har rett til gratis bruk av undervisningslokale, seier Graskopf.

Hans-Olav Myklebust meiner det ikkje bør vere eit problem å bruke klasserom ute på bygde-

ne.

– I denne saka handlar det om eit kor på Vartdal. Men det kan også handle om eit lag tilhøyrande ein annan skulekrins, og som vil nytte seg etter retten i vaksenopplæringslova til gratis kommunalt øvingslokale. Då

må dei kunne nytte dei lokala som er nærmast. Desse kommunale skulebygningane må vere ein ressurs for lokalsamfunnet, seier Myklebust.

RUNE SÆBØNES
rune@morenytt.no

Stortingsmeldingen om kultur

Kulturmeldingen, som ble lagt fram høsten 2018, trekker opp de overordnede prinsippene for den statlige kulturpolitikken. Hva det betyr i praktisk politikk blir nærmere konkretisert i stortingsmeldingen om frivillighet (2018) og de kommende meldingene om kunstnere og barne- og ungdomskultur.

Meldingen slår fast at «[d]et frivillige kulturlivet er inngangen til kulturlivet for mange. Noreg har eit vitalt og levande frivillig kulturliv. Eit sterkt frivillig kulturengasjement er ein nødvendig føresetnad for det profesjonelle kulturlivet». Videre vil regjeringen «medverke til å forløyse og støtte opp om skaparkrafta (...) i

dei fellesskapa som blir danna (...) i frivillige organisasjonar.»

Regjeringen vil arbeide for at alle barn og unge får delta på kulturaktiviteter, og målrette tilskuddsmidler og mobilisere det frivillige kulturlivet for å stimulere til økt kulturell deltakelse.

Den vil også sikre en fremdeles god Frifondordning. Flere barn og unge skal kunne delta på et kulturskoletibud, blant annet gjennom å tilrettelegge for samarbeid mellom kulturskolen, skolefritidsordningen og frivilligheten.

Meldingen varsler også en gjennomgang av kulturloven.

I forbindelse med regionsreformen har en rekke statlige oppgaver tidligere blitt foreslått flyttet til fylkeskommunene. Kulturmeldingen sier derimot at tiltak som drives av landsomfattende frivillige

organisasjoner "anbefales opprettholdt på statlig nivå".

Kulturalliansen påpeker i sitt hørings svar til kulturmeldingen¹⁶ at støtten til frivillige, landsdekkende kulturorganisasjoner har stått stille de siste årene, samtidig som kulturbudsjettet generelt har vokst. Samtidig opplever frivillige organisasjoner en sterk kostnadsvekst, for eksempel når det gjelder organisasjonenes vederlag til opphavspersoner. Kulturalliansen har derfor bedt om en gjennomgang av støtteordningene til de frivillige kulturorganisasjonene.

Stortingsmeldingen om frivillighet

Frivillighetsmeldingen trekker opp fire brede mål for frivillighetspolitikken:

- Bred deltakelse
- En sterk og uavhengig sektor
- Forenklingsreform
- En mer samordnet frivillighetspolitikk

Tre av fire regjeringspartier har programfestet i litt ulike ordelag at de vil ha full mva-kompensasjon for frivillige organisasjoner. Likevel inneholder ikke frivillighetsmeldingen noe forslag om dette. Den foreslår i stedet å øke rammen for ordningen til 1,8 milliarder innen 2021. Ifølge Frivillighet Norge vil dette kompensere for omkring 80 prosent av frivillighetens momsutgifter.

Av andre tiltak som er positive for kulturfrivilligheten finner vi blant annet:

- Etablere et forenklingsråd for tilskudd til frivillige organisasjoner
- Gjennomføre et pilotprosjekt for å prøve ut tilskuddsordninger med avtaler som strekker seg over flere år.
- Videreutvikle Frivillighetsregisteret som et verktøy for å forvalte tilskudd, og vurdere tilskuddsordninger som kan forvaltes gjennom dette.
- Se Frifond-ordningane rettet mot musikk, dans og andre kunst- og kulturuttrykk i sammenheng med andre ordninger i den

kommende meldingen om barne- og ungdomskultur

- Vurdere å utvikle en nettportal med oversikt over alle statlige tilskuddsordninger for frivillig sektor.
- Vurdere innretning og fordeling av spillemidler til kulturbygg og frivilligeide bygg innanfor rammen av tippenøkkelen.
- Sette av 2022 som «frivillighetsåret».
- Sette i gang en kartlegging av organisasjonseide bygg. Dette skal ses i sammenheng med Kulturalliansens kartleggingsverktøy for lokalene som kulturfrivilligheten benytter seg av.

¹⁶ Kulturalliansen (2019): Kulturalliansens hørings svar til kulturmeldinga

Medlemmer og lag i medlemsorganisasjonene

30 organisasjoner var med på å stifte Kulturalliansen i 2016. Av disse er det noen som har valgt ikke å gå inn som medlemmer¹⁷. Ti nye organisasjoner har imidlertid kommet til, slik at Kulturalliansen i 2018 telte 34 medlemmer.

Medlemmene representerer over 200 000 medlemmer i nærmere 7000 lokale lag, grupper og enheter¹⁸.

Ti av medlemsorganisasjonene er studieforbund eller

samarbeidsorganisasjoner¹⁹ (altså organisasjoner som har andre organisasjoner som medlemmer). Medlemstallene til disse kommer i tillegg.

Utover dette er mange frivillige involvert i flere av medlemsorganisasjonenes arrangementer. Norske konsertarrangører engasjerer om lag 50.000 frivillige i forbindelse med sine årlige konserter og arrangementer. Tilsvarende engasjerer Folkeakademiet, FolkOrg og Norsk Jazzforum og flere mange deltakere utover egne medlemmer.

¹⁷ Dans i Skolen, FONOKO - Foreningen Norske Kordirigenter, LNU - Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, Norges kirkesangforbund, Norsk Kvedarforum og Ung i Kor. Flere av disse er likevel representert gjennom samarbeidsorganisasjoner de er medlem av.

¹⁸ Noen organisasjoner, som Norsk Jazzforum og Norske Trekkspilleres Landsforbund, har både enkeltmusikere og lag som medlemmer. Lagsmedlemmene er f.eks. storband, klubber og festivaler, der de individuelle deltakerne ikke regnes med i antallet enkeltmedlemmer.

¹⁹ Arkivforbundet, JM Norway, Kristelig studieforbund, Musikkens studieforbund, Norges kulturvernforbund, Norsk musikkråd, Norske konsertarrangører, Studieforbundet AOF Norge, Studieforbundet Kultur og tradisjon og Teateralliansen